

KØBENHAVNS KOMMUNE

Børne- og Ungdomsforvaltningen
Pædagogik og Læring

NOTAT

22-10-2009

Uddybende overvejelser vedrørende rapport om børns oplevelse af vold i hjemmet

Børne- og Ungdomsudvalget har d. 12. august besluttet at konsulentfirmaet LG Insight skulle gennemføre en undersøgelse af børns oplevelse af vold i hjemmet samt af relationen imellem hjem og skole. Dette notat uddyber og understøtter den rapport LG Insight har udarbejdet på baggrund af undersøgelsen og som Børne- og Ungdomsudvalget skal behandle d. 4. november 2009.

Sagsnr.
2009-71842

Dokumentnr.
2009-633704

Sagsbehandler
Trine Danø

Metodiske forhold omkring undersøgelsen

Undersøgelsen er blevet gennemført med deltagelse af i alt 2765 børn på 5.-9. klassetrin på i alt 12 skoler udvalgt under hensyn til hhv. geografisk spredning, socioøkonomisk repræsentativitet og repræsentativitet i fordelingen af et- og tosprogede elever. Der var i alt 3059 elever som kunne have deltaget i undersøgelsen, og det betyder at svarprocenten i forhold til den overordnede stikprøve er på ca. 90 %. Det er meget højt. LG Insight har spurgt skolerne om fravær på de dage hvor undersøgelsen blev gennemført, og der synes ikke at være nogen tendenser der gør sig gældende her. Et antal børn har åbnet skemaet, men ikke udfyldt det fuldt ud. LG Insight melder at der ikke er tale om børn der afbrød udfyldelsen da de kom til svære spørgsmål.

Pædagogik og Læring

Gyldenløvesgade 15, 2.

1502 København V

Telefon
3366 4355

Telefax
3366 7053

Mobil
2840 8855

E-mail
trinda@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009380050

www.kk.dk

De børn der har åbnet skemaet uden at udfylde det fuldstændigt har enten bare åbnet det eller alene svaret på de første 1-2 spørgsmål.

Undersøgelsen er blevet gennemført med 100 % anonymitet. Derfor er det heller ikke muligt at holde børnenes besvarelser omkring hhv. sprog og forældres beskæftigelsesmæssige status op mod registeroplysninger om samme. Der er i forhold til både det kommunale niveau og det som var udgangspunktet for at vælge netop de skoler som er valgt til at indgå i undersøgelsen en skævhed imellem børnenes egne rapporteringer om sprog og skoler og forvaltnings data. Således bør der i 5.-9. klasse på de deltagende skoler være godt 40 % af eleverne som er tosprogede. I undersøgelsen har i alt 47,5 % af eleverne angivet at de taler flere sprog end dansk derhjemme. Der er dog ikke umiddelbart grund til ikke at tro børnenes besvarelser. Der kan godt være tale om børn som taler flere sprog end dansk derhjemme uden at disse børn i skolernes registre er angivet med et andet modersmål end dansk og dermed udløser ekstra ressourcer. Når det gælder forældrenes beskæftigelsesstatus, så angiver 23 % af børnene at deres mor ikke arbejder, og 13 % at deres far ikke arbejder. LG Insight bemærker at der ikke kan være 100 % sikkerhed omkring børnenes besvarelser på dette spørgsmål. Fra andre undersøgelser ved man at børn kan have svært ved at definere præcis hvad deres forældre laver og om de egentlig er i beskæftigelse. Når man undersøger den sociale slagside af undersøgelsens resultater er dette med andre ord vigtigt at have i baghovedet.

Den viden LG Insight har om skolerne og deres praksis, baserer sig i vidt omfang på interview med skolerne selv, dvs. skoleledere, lærere og pædagoger mf. Når projekter som ”åben skole” eller ”familieklasser” som formentlig dækker over ”Fælles Indsats” nævnes til som tiltag som kan dæmme op for distancen imellem skoler og forældre i udsatte familier, så er det vigtigt at huske på at fx familieklasser/fælles indsats ikke er et tiltag som retter sig specifikt mod børn der fx er udsat for vold. Det vil det kun gøre hvis børnene i deres adfærd slår ud i forhold til skolegangen. ”Åben skole” baserer sig på en større bevilling fra (?)

Centrale resultater

Undersøgelsen byder på en række resultater og indblik i både hvor mange børn som oplever vold, voldens karakter og børnenes reaktioner på volden. Deler man børnene op i grupper viser der sig nogle markante tendenser. I de følgende tabeller gengiver vi forskelle på børnenes besvarelser på centrale spørgsmål differentieret på hhv. sprog og forældres beskæftigelsesstatus (jf. børnenes besvarelser). Nogle af

tallene fremgår ikke af rapporten, men er indhentet efterfølgende ved LG Insight's hjælp.

Grupper /Svar	Alle børn i undersøgelsen	Kommunalt gennemsnit vægget i fht. sprog	Børn der kun taler dansk derhjemme	Børn der taler flere sprog end dansk derhjemme	Børn der bl.a. taler ikke-vestlige sprog derhjemme
Udsat for vold nogensinde	19 %	17 %	12 %	27 %	32 %
Opdragelsesvold/slået hvis gjort noget galt	9 %	8 %	1 %	17 %	25 %
Oplevet trusler om vold	15 %	14 %	9 %	23 %	
Set familiemedlem blive udsat for vold	17 %	16 %	11 %	24 %	

Note: I vestlige sprog indgår: Engelsk, albansk og spansk. I ikke vestlige sprog indgår: farsi, kinesisk, kurdisk, pashto/dari, punjabi, somali, tyrkisk og urdu. Derudover er der en større gruppe af børnene som har sat kryds i "Andet", som ikke er medtaget her, men som kan omfatte svensk, norsk, tysk, islandsk mv.

Grupper /svar	Taler flere sprog end dansk derhjemme	Taler ikke flere sprog end dansk derhjemme
Far har arbejde	72 %	88 %
Mor har arbejde	57 %	88 %

Grupper /svar	Alle børn i undersøgelsen	Børn der har været udsat for vold
Far har <u>ikke</u> arbejde	13 %	22 %
Mor har <u>ikke</u> arbejde	24 %	40 %

Som skemaerne illustrerer, er der blandt de børn der udsættes for vold i hjemmet en overrepræsentation både når det gælder hvilke sprog der tales, og når det gælder forældrenes beskæftigelsesmæssige status og dermed den generelle sociale situation. Tallene tyder med andre ord på at der både er en etnisk og en social slagside i volden. Det skal i den forbindelse understreges at "kun" 12 % af de børn der har været udsat for vold, angiver at voldsudøveren (typisk far eller mor) var påvirket af alkohol eller andet. Bryder man dette op på børn der ikke taler flere sprog end dansk derhjemme og børn der taler flere sprog end dansk derhjemme er tallene hhv. 14 % og 8 %. Alkohol mv. har altså umiddelbart en større (men dog ikke påfaldende) forklaringskraft i hjem hvor der kun bliver talt dansk.

Umiddelbart synes tallene for børn der har været udsat for vold – på den ene eller den anden måde – ganske høje. LG Insight har på forvaltningens anmodning forsøgt at teste resultaterne for signifikans. Her viser det sig at svarene i en tilsvarende undersøgelse med

tilsvarende gruppe børn med 95 % sandsynlighed ville lægge sig næsten ens med svarene i den nærværende undersøgelse.

Forskelle på undersøgelsen i Københavns Kommune og undersøgelsen af ”Unges trivsel år 2008”.

Resultaterne i den netop gennemførte undersøgelse adskiller sig væsentligt fra en national undersøgelse gennemført af Statens Institut for Folkesundhed om *Unges trivsel år 2008*. Denne undersøgelse viste at 2,5 % af de adspurgte børn og unge oplevede at forældre benyttede mild fysisk vold i opdragelsen (fx slag med hånd), mens ca. 1,5 benyttede grov fysisk vold (fx slag med genstand). Heroverfor viser LG Insight's undersøgelse at i alt 9 % af børnene i København (og 8 % hvis man korrigerer for det kommunale gennemsnit af et- og tosprogede børn) oplever mild vold som en del af opdragelsen, og at 5 % i den forbindelse oplever grovere vold, altså at blive slået med en genstand.

LG Insight præsenterer nogle overvejelser om forskellene i resultater i undersøgelsen og har desuden kontaktet Helmer Larsen fra Københavns Universitet som stod for Statens Institut for Folkesundheds undersøgelse. Helmer Larsen mener at den københavnske undersøgelse er retvisende fordi de skoler der deltog i den nationale undersøgelse (i modsætning til Københavns) kunne melde sig frivilligt, hvilket kunne give en skævvridning i retning af socialt overskud. Repræsentationen af tosprogede i forhold til etsprogede børn er også mindre i den nationale undersøgelse hvilket muligvis er repræsentativt på landsplan, men ikke for en storby som København. Endelig gik samtlige de børn som deltog i den nationale undersøgelse i 9. klasse i modsætning til de børn som har deltaget i undersøgelsen i København hvor aldersspredningen er væsentligt større. Den aktuelle undersøgelse viser at vi når vi differentierer på alder, vil kunne se at gruppen af børn som udsættes for vold som en del af opdragelsen af størst blandt de børn der går i 7. og 8. klasse. Fx svarer 12 % af de børn der går i 8. klasse at de bliver slået hvis de har gjort noget de ikke må. Modsat svarer kun 7 % af børnene i 5. klasse og 7 % af børnene 9. klasse at de bliver slået hvis de gør noget de ikke må.